

Näin SAK:n puheenjohtaja, eduskunnan puhemies ja EK:n toimitusjohtaja kommentoivat HS:n selvityksen tulosta.

"Se hämmästyttää, että elinkeinoelämä on ollut eduskuntaan päin näin paljon aktiivisempi."

SAK:n puheenjohtaja Lauri Lyly

"On tarpeellista käydä keskustelu, ovatko asiantuntijapyynnöt kohdallaan ja antavatko ne valiokunnan käyttöön tasapuolisen kuvan."

Eduskunnan puhemies Eero Heinäluoma

"Meillä on ollut tavoitteena, että kun halutaan elinkeinoelämän mielipide, silloin soitetaan EK:hon."

Elinkeinoelämän keskusliiton toimitusjohtaja Jyri Häkämies

Ilpo, Tuure, Ilppo (suom.), Ture (ruots.), Jason, Maksima (ortod.)

Etujärjestöjen yhteydet valiokuntiin 1998–2013

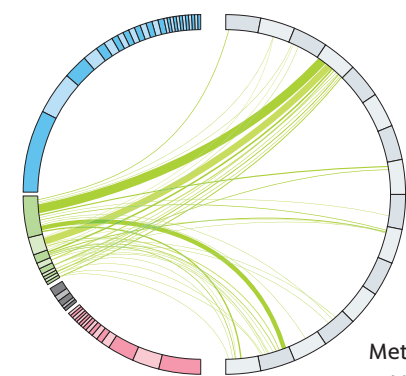
Elinkeinoelämä **6 235**, lkm
Palkansaajat **3 255**
Maatalous **1 660**
Muut **600**

Valiokunnat, joihin eniten otettu yhteyttä 1998–2013

Valtiovarain **1 934**, lkm
Talous **1 796**
Työelämä ja tasa-arvo **1 755**
Sosiaali- ja terveys **1 475**
Maa- ja metsätalous **1 428**
Liikenne- ja viestintä **1 106**

Heitä eduskunta kuuntelee

Elinkeinoelämän suu on lähellä eduskunnan korvaa



MAA- JA METSÄ-TALOUSJÄRJESTÖT

Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC **348**
Metsäteollisuus ry **241**
Metsätalouden kehittämisskeskus Tapio **90**
Maatalousyrittäjien eläkelaitos MELA **84**
ProAgria Maaseutukeskusten Liitto **76**
Kalatalouden Keskusliitto **72**
Paliskuntain yhdistys **70**
Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry **68**

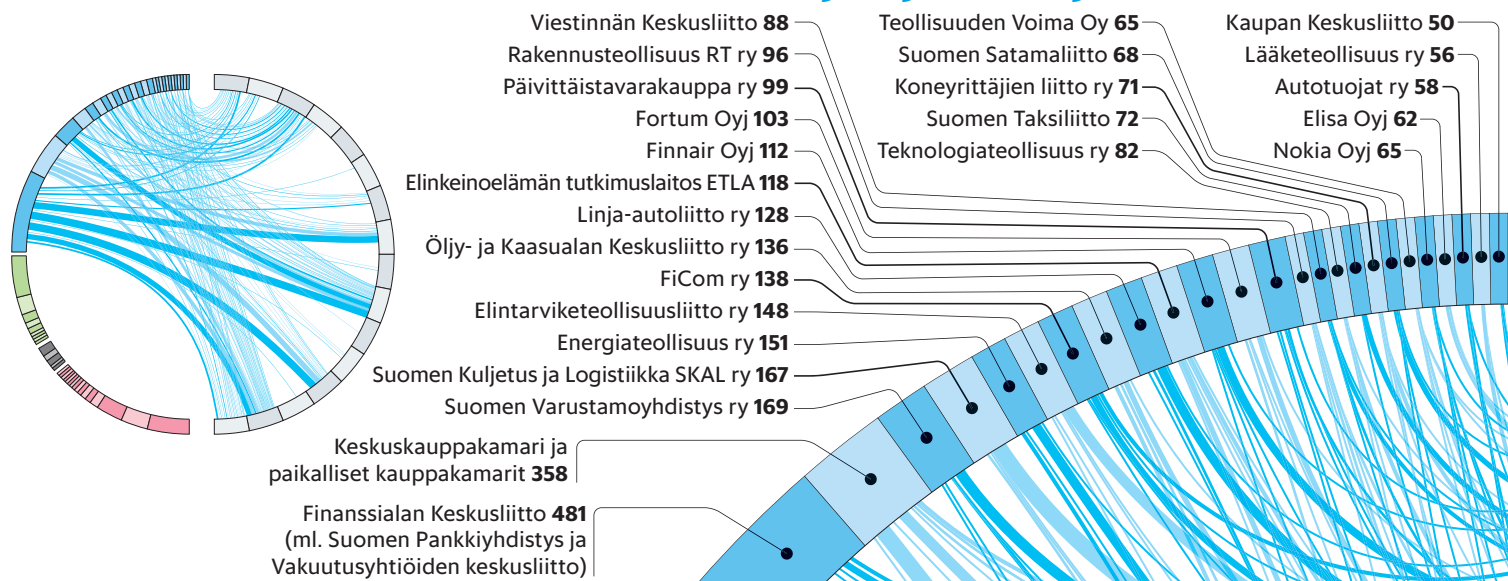
MUUT JÄRJESTÖT

Veronmaksajain Keskusliitto **165**
Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry **102**
Suomen Kuluttajaliitto ry **96**
Työeläkevakuuttajat TELA ry **87**
Suomen Kiinteistöliitto ry **77**

AMMATTILIITOT

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry **51**
Upseeriliitto ry **61**
Suomen Laivanpäälystöliitto ry **66**
Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos PTT **69**
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry **73**
Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry **77**
Suomen Konepäälystöliitto **79**
Palkansaajien tutkimuslaitos **90**
Suomen Merimies-Unioni ry **92**

ELINKEINOELÄMÄN ETUJÄRJESTÖT JA SUURYRITYKSET



Viestinnän Keskusliitto **88**
Rakennusteollisuus RT ry **96**
Päivittäistavara kauppa ry **99**
Fortum Oyj **103**
Finnair Oyj **112**
Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA **118**
Linja-autoliitto ry **128**
Öljy- ja Kaasualan Keskusliitto ry **136**
FiCom ry **138**
Elintarviketeollisuusliitto ry **148**
Energiateollisuus ry **151**
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry **167**
Suomen Varustamoyhdistys ry **169**
Teollisuuden Voima Oy **65**
Suomen Satamaliitto **68**
Koneyrittäjien liitto ry **71**
Suomen Taksiliitto **72**
Teknoliateollisuus ry **82**
Kaupan Keskusliitto **50**
Lääketeollisuus ry **56**
Autotuoajat ry **58**
Elisa Oyj **62**
Nokia Oyj **65**

Keskuskauppakamari ja paikalliset kauppakamarit **358**
Finanssialan Keskusliitto **481** (ml. Suomen Pankkiyhdistys ja Vakuutusyhtiöiden keskusliitto)

HS:n yli 93 000 nimeä sisältävästä dataselvityksestä käy ilmi, että elinkeinoelämän lobbareita kutsutaan eduskunnan kuultavaksi kaksi kertaa enemmän kuin palkansaajien. Verkostoa voi tutkia kokonaisuudessaan HS.fi:ssä.

HS-selvitys

Teksti ja data: Tuomas Peltomäki HS
Grafiikka: Petri Salmén HS

KUKA on Johan Åström?

Ehkä kenellekään ei voi laskea suureksi synniksi, jos nimi ei ole jäänyt mieleen. Puvussaan ja silmälasissaan Åström on varsin tavallisen oloinen vanhempi herrasmies.

Eduskunnassa hänet tunnetaan silti hyvin. Siellä hän käy tästä, kertomassa kansan-

edustajille sen mitä tietää sosiaali- ja työvoimapolitiikasta. Eikä se ole vähän, sillä niissä hän on työnantajansa Elinkeinoelämän keskusliiton paras asiantuntija. Eduskuntaan päin hän on myös EK:n paras lobbare.

Åström on kutsuttu asiantuntijaksi kansanedustajista koostuviin valiokuntiin yhteensä 106 kertaa vuoden 1998 jälkeen, useammin kuin kukaan muu.

Viidentoista viime vuoden aikana elinkeinoelämän suurten etujärjestöjen tai suuryritysten asiamiehiä on kutsuttu eduskunnan valiokuntiin yhteensä 6 230 kertaa. Palkansaajajärjestöjä sen sijaan on kutsuttu puolet vähemmän, 3 250 kertaa.

ETUJÄRJESTÖJEN ja eduskunnan suhteet selviävät HS:n eduskunnalta pyytämästä yli 93 000 nimeä sisältävästä aineistosta. Siitä käyvät ilmi eri valiokuntien kuulemien asiantuntijoiden nimet ja käsitellyt asiat vuosina 1998–2013.

EK on eduskunnassa vierailevista etujärjestöistä ylivoimaisesti vaikutusvaltaisin. Sen edustaja on kutsuttu valiokuntiin kaikkiaan 1760 kertaa. Seuraavaksi eniten on kuunneltu Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliittoa, 936 kertaa, ja Suomen Yrittäjiä, 927 kertaa.

Vasta sen jälkeen on kuultu EK:n pääasiallista kilvoittelukumppania SAK:ta, 918 kertaa.

"Tuntuu hyvin kummalliselta", SAK:n puheenjohtaja Lauri Lyly sanoo. Palkansaajia ja elinkeinoelämää kuullaan Lylyn mukaan yhtäläisesti työelämävaliokunnassa sekä sosiaalivaliokunnassa. Elinkeinoelämää kuunnellaan siis paljon myös muualla.

"Kuvittelisin silti, että me olimme hyvin tasavertaisia. Eduskunta kuitenkin käsittelee lainsäädäntöä koko elämäkirjon alueelta. Ei elinkeinoelämällä kuvittelisi olevan siinä sen laisempaa aluetta kuin meilläkään."

Eduskunnan valiokunnat koostuvat paristakymmenestä kansanedustajasta, joiden tehtävänä on perehtyä hallituksen lakiehdotuksiin ja selontekoihin. Eduskunnan puhemies Eero Heinäluoma (sd) kertoo pitävänsä valiokuntatyön läpivalaisua tarpeellisenä.

"Se on raskain ja kovin työ,

mitä täällä tehdään. Siellä tapahtuu myös se kaikkein kovin valankäyttö. Viralliset päätökset tehdään suuressa salissa, mutta ryhmien kannat on usein muodostettu valiokunnissa."

"Se on selvää, että asiantuntijakuuleminen on tärkeä osa vaikuttamista. Ketä kuunnellaan vaikuttaa siihen, mikä kuva valiokunnilla asioista on."

Heinäluoman mukaan eduskunnan puhemiesneuvosto on sopinut ottavansa asian esille valiokuntien puheenjohtajien kanssa.

"Toukokuussa käydään tilanne kokonaan lävitse ja kuullaan valiokuntien puheenjohtajien arvio tilanteesta. Keskustelun kautta katsotaan sitten, onko siinä jotain epätasapainoa, joka vaatii korjauksia."

YHTEISKUNNAN eliittejä tutkinut Tampereen yliopiston valtiopin professori Ilkka Ruostesaari uskoo, että kansanedustajien halu tehdä omaa suhdetointaansa näkyy siinä, keitä eduskuntaan kutsutaan kertomaan mielipiteitään.

"Jos kansanedustaja haluaa omille intressiryhmilleen viestittää, että kyllä täällä teidän asiaanne ajetaan, niin hän kutsuu sitten puhumaan eduskuntaan", Ruostesaari sanoo. Se voisi hänen mukaansa selittää Suomen Yrittäjien yllättävän isoa vaikutusvaltaa eduskunnassa.

Elinkeinoelämän ylivoima onkin ehkä merkki ajan hengestä.

"Yhteiskunnallisessa keskustelussa aloite on siirtynyt yhä enemmän elinkeinoelämän ja työnantajapuolen suuntaan."

"OTIN tiedon vastaan tyytyväisenä", sanoo Elinkeinoelämän keskusliiton toimitusjohtaja Jyri Häkämies, ja kuulostaa kieltämättä onnelliselta. "Tämä toivon mukaan kertoo, että EK:n resurssit on oikein asetettu."

Häkämiehen mukaan EK pystyy tarjoamaan kiistatta parasta asiantuntemusta esimerkiksi verolainsäädännössä tai patenttilainsäädännössä. Silti hänkin uskoo, ettei valiokunnissa näy pelkästään asiantuntemuksen tarve. "Vuosien saatossa on syntynyt traditioita ja henkilösuhteita. Kyllä valiokunta tietää, että etujärjestön paraskin asiantuntija kuitenkin lopulta edustaa järjestöään."

Sairaanhoitopiiri vai riistanhoitopiiri?

OHEINEN kuvio ja selvityksen luvut perustuvat Helsingin Sanomien eduskunnalta pyytämään aineistoon, joka sisältää 85 200 eduskunnan valiokuntien kuulemaa ihmistä ja organisaatiota vuosien 1998–2013 välillä. Lisäksi mukana on 8 800 lausuntoa.

Etujärjestöjä koskeva 11 700 nimen data on erotettu koko aineistosta siten, että mukaan on valittu etujärjestöistä ne, joita on kuultu eduskunnassa vähintään

yli 50 kertaa. Mukana on nimen omaan etujärjestöjä. Esimerkiksi merkittävä kansalaisjärjestö Suomen luonnonsuojeluliitto on ollut eduskunnan kuultavana 390 kertaa, mutta se ei ole mukana.

Tiedot on tallennettu käsin, joten kirjoitusasut vaihtelevat hyvinkin suuresti. Esimerkiksi Elinkeinoelämän keskusliitto on kirjoitettu kymmenillä eri tavoilla, kuten Elinkeinoeläm. keskusjärjestö, EK, ek, ja niin edelleen.

Siksi HS on korjannut aineistosta kymmeniä tuhansia nimiä. Nimet on muutettu yhtenäiseen kirjoitusasuun dataprosessointin tarkoitetuilla algoritmeilla ja käsin. Tietokone on kuitenkin vaikea erottaa esimerkiksi Lapin sairaanhoitopiiriä ja Lapin riistanhoitopiiriä. Siksi aineistossa on väistämättä pieniä virheitä.

Eduskunta aikoo julkistaa raakadatan lähitulevaisuudessa verkkosivuillaan.